

κα'. κβ'. 1) Οὐλπιανός^{b)}. Οὐκ ἔστι περιττὸν συμφωνεῖν, ὡς, ἐάν τι ἐστὶ σάκρον, μηδὲν αὐτοῦ πεπραῖσθαι. τοῦτο γὰρ πρὸς μικροῦς ἀνήκει τόπους· εἰ γὰρ εὐρέθῃ ὅλος σάκρος, οὐκ ἔρρωται ἢ πρᾶσις· ἀλλὰ καὶ τὸ δοθῆν ἕπειται εὐεὶ ὁ ἀγοραστής.

2) Καὶ^{c)} ὅτι τὸ εἰπεῖν τὸν πρᾶτην, εἴ τι σάκρον, τοντέστιν, ἱεροῦ ἢ μνημείου ἐστίν, τοῦτο οὐ συμπέπραται τῷ ἀγρῷ· εὐρεθῆ δὲ ὅλος ἱερὸς ἢ μνημείον, ἢ δημόσιος, πῶς οὐκ ἔρρωται ἢ πρᾶσις, καὶ τὸ δοθῆν ἀναλαμβάνει ὁ ἀγοραστής.

κγ'. Ἐάν^{d)} πωλήσω τότε ἢ τότε, ἐγὼ τὴν ἐπιλογὴν ἔχω.

1) Καὶ^{e)} ὅτι ὁ πρᾶτης οὐκ ἀναγκάζεται, τὸ πρᾶγμα ποιεῖν τοῦ ἀγοραστοῦ, ὡς περὶ ὁ ἐπερωτηθεῖς.

2) Οὐκ ἀναγκάζεται^{f)} ὁ πρᾶτης, τὸ πρᾶγμα ποιεῖν τοῦ ἀγοραστοῦ, ὡς περὶ ὁ ἐπερωτηθεῖς ἀναγκάζεται.

3) Οὐκ^{g)} ἀναγκάζεται ὁ πρᾶτης, δεσπότην ποιεῖν τὸν ἀγοραστήν, ὡς περὶ ὁ ἐπερωτηθεῖς ἀναγκάζεται.

κδ'. Καὶ^{h)} περὶ τοῦ, ἐάν εἰδὼς ἀγοράσω παρὰ τοῦ κωλυθέντος τὰ οἰκεία διοικεῖν, ἢ τοῦ λαβόντος καιρὸν εἰς διάσκεψιν κλήρου, ἐφ' ᾧ μὴ ἐκποιῆσαι, δεσπότης οὐ γίνομαι· δεσπότης δὲ παρὰ χρεώστου, εἰδὼς, αὐτὸν ἐπιγράφειν τὸν δανειστήν.

κε'. 1) * Ὁ ἐξⁱ⁾ ὁ ἰουδαῖος ἀγοράζων, νομίζων αὐτὸν δεσπότην, καλῆ πίστει ἀγοράζει· οὐ μὴν ὁ ἀγοράζων παρὰ ἀνήβου χωρὶς αὐθεντίας τοῦ ἐπιτρόπου, ἢ ἐν εἰδήσει σὺν αὐθεντίᾳ τοῦ πλαστοῦ ἐπιτρόπου.

2) Καὶ^{k)} ὅτι ὁ ἀγοράζων παρὰ τινος καλῆ πίστει ἀγοράζει· οὐ μὴν ὁ ἀγοράζων παρὰ ἀνήβου χωρὶς αὐθεντίας τοῦ ἐπιτρόπου, ἢ ἐν εἰδήσει τοῦ πλαστοῦ ἐπιτρόπου.

κς'. 1) Ἀνατὸν μὲν^{l)} καὶ ἀλλότριον πιπράσκειν, καὶ ἀρμόζει ἢ ἐξ ἔμπτο οὐθέντιο· ἀφαιρεῖται δὲ τὸ πρᾶγμα τοῦ ἀγοραστοῦ.

2) Καὶ^{m)} ὅτι τὸ ἀλλότριον δυνατὸν πιπράσκειν, ἀφαιρεῖται δὲ τοῦ ἀγοραστοῦ.

κζ'. κη'. 1) * Οὐχⁿ⁾ ἔπεται τῷ πρᾶθέντι δούλῳ τὸ πεκουλίον αὐτοῦ. ὄφεν ἐάν^{o)} κλέψῃ τι τοῦ πεκουλίου, καὶ περιέλθῃ εἰς τὸν ἀγοραστήν^{p)}, χώρα τῆ ἀγωγῆ τῆ ἀπαίτουσῃ τὸ κλαπὲν πρᾶγμα, καὶ τῆ περὶ ἀποκρυβῆς ἀγωγῆ, καὶ τῆ διεκδικούσῃ τὸ τοῦ πρᾶθέντος τίμημα.

2) Καὶ^{q)} ὅτι οὐχ ἔπεται τῷ πρᾶθέντι δούλῳ τὸ πεκουλίον αὐτοῦ. καὶ πῶς ἀγωγῆ κινεῖται, κλέψαντος τοῦ δούλου τι τοῦ πεκουλίου αὐτοῦ, καὶ περιελθέντος εἰς τὸν ἀγοραστήν.

κθ'. 1) Καὶ^{r)} ὅσα μετὰ τὴν πρᾶσιν προστίθεται τῷ πεκουλίῳ, ἀποδίδεται τῷ πρᾶτη· τυχὸν τοκετοῖ, καὶ τὰ ἐπὶ τῶν ἔργων καὶ ἐκ τοῦ πεκουλίου τοῦ δούλου.

2) Καὶ^{s)} τὰ προστεθέντα μετὰ τὴν πρᾶσιν τῷ πεκουλίῳ δίδονται τῷ πρᾶτη, τυχὸν τοκετοῖ καὶ ὑπερρεῖσαι τοῦ δούλου τοῦ δούλου.

λ'. Τὰ^{t)} ἐν δημοσίῳ ἐδάφει ὄντα ἀργυροπρακτικὰ

XXI. XXII. Ulpianus. Supervacaneum non est pacisci, si quid sacri sit, nihil eius venire. Hoc enim ad parvos locos pertinet: nam si totus locus sacer appareat, venditio non valet: imo emtor et quod datum est, repetit.

Item, si venditor dicat, si quid sacri vel religiosi est, hoc cum agro non venditum est: sin autem totus locus sacer vel religiosus vel publicus appareat, non valet venditio, et emtor, quod datum est, repetit.

XXIII. Si hoc vel illud vendidero, mea electio est. L. 25. pr. D. eod.

Venditor rem emtoris facere non cogitur, sicut promissor. §. 1.

Venditor rem emtoris facere non cogitur, sicut promissor cogitur.

Venditor emtorem dominum facere non cogitur, sicut promissor cogitur.

XXIV. Et si sciens emi ab eo, qui res suas administrare prohibitus est, vel ab eo, qui spatium deliberandi accepit, ita tamen, ut ne alienaret, dominus non fio: efficior autem dominus, si emi a debitore, sciens, eum in fraudem creditoris agere. L. 26. D. eod.

XXV. Qui a quolibet emit, quem dominum esse putat, bona fide emit: non autem, qui emit a pupillo sine tutoris auctoritate, vel scienter falso tutore auctore. L. 27. D. eod.

Et qui ab aliquo emit, bona fide emit: non autem, qui a pupillo sine tutoris auctoritate emit, vel scienter falso tutore auctore.

XXVI. Res aliena quidem vendi potest, et competit actio ex emto et vendito: sed emtori res aufertur. L. 28. D. eod.

Et res aliena vendi potest, aufertur autem emtori.

XXVII. XXVIII. Servum distractum peculium eius non sequitur. Unde si quid ex peculio subriperit, idque ad emtorem pervenerit, locus est actioni, qua res furtiva condicitur, et actioni ad exhibendum, et actioni ad consequendum pretium. L. 29. 30. D. eod.

Servum distractum peculium eius non sequitur. Et quaecumque actio competat, si servus quid ex peculio subriperit, illudque ad emtorem pervenerit.

XXIX. Et quaecumque post venditionem peculio accesserunt, venditori redduntur: puta partus, et quod ex operis et e peculio servi vicarii perceptum est. L. 31. D. eod.

Et quae post venditionem peculio accesserunt, venditori redduntur, puta partus et operae servi vicarii.

XXX. Argentariae tabernae et ceterae in solo L. 32. D. eod.

b) Desumtus hic locus est e Collect. const. eccl. Lib. II. apud Voellum in Bibl. iur. can. T. II. p. 1304. Praecedit numerus libri et tituli Digestorum: Βιβλίον τὸ αὐτὸ καὶ τίτλος (Lib. XVIII. Dig. tit. 1.) διγέστον κβ'. Ulpianus. c) E Tipucito. d) E Tipucito. e) E Tipucito. f) E Schol. i. ad Basil. XXIII. 3. cap. 4. T. III. p. 405. g) E Schol. n. ad Basil. XXIII. 3. cap. 4. Fabr. T. III. p. 408. h) E Tipucito. i) E Syn. p. 190. Fabr. T. II. p. 373. k) E Tipucito. l) E Schol. u. ad Basil. XXXVIII. 9. cap. 5. Fabr. T. V. p. 147. m) E Tipucito. n) E Syn. p. 190. Fabr. T. II. p. 374. Similiter Harmenop. Promt. III. 3. §. 20. qui hausit e Proch. tit. XIV. §. 7. o) Harm. addit ὁ δούλος. p) Hactenus usque ad ἀγοραστήν Harm. q) E Tipucito. r) Ex Harmenop. Promt. III. 3. §. 20. qui hausit e Proch. Tit. XIV. §. 7. s) E Tipucito. t) Fabr. in Add. T. II. p. 656. habet. Unde Fabrotus hauserit ignoratur. Eadem habet Tipucitus, qui praefigit καὶ ὄντι.

ἐργαστήρια καὶ ἕτερα, τοῦ δημοσίου εἶσιν, εἰ καὶ ἡ γῆσις αὐτῶν ἰδιωτικῆ. ὁ οὖν πιπράσκων αὐτά, οὐ τὸ ἔδαφος, ἀλλὰ τὸ δίκαιον πιπράσκει.

L. 33. D. XVIII. 1. λα'. Καὶ^{α)} ὅτι ἐὰν ἐν τῇ πράξει λεχθῆ, τοὺς σταλαγμοὺς τῶν κεράμων, ὡς εἰσὶ νῦν, ἔστωσαν· καὶ μὴ δηλοῦται, περὶ ποίων συνέδοξε, ὁ πρώτης βλάβεται· ἀσαφῆς γὰρ ἔστιν ἡ ἀπόφασις.

L. 34. pr. D. eod. λβ'. Καὶ^{β)} περὶ τοῦ, ἐὰν ἔδοξε, προστεθῆναι τῷ προθέντι ἀγρῷ Παῦλον, καὶ περὶ μὲν ἄλλον ὁ πρώτης ἐνεθυμήθη, περὶ δὲ ἄλλον ὁ ἀγοραστής· περὶ οὗ ὁ πρώτης ἐνεθυμήθη, δίδεται. δυνατόν δὲ τὴν προσθήκην μείζονα εἶναι τοῦ πρωτοτύπου.

§. 2. Καὶ ὅτι οὐδεὶς τὸν ἐλεύθερον ἀγοράσαι δύναται, κὰν προστεθῆ, ὅτε δοῦλος γένηται.

§. 3. Καὶ περὶ τοῦ, ἐὰν τὸ πιπρασκόμενον γινώσκωσιν ὁ πρώτης καὶ ὁ ἀγοραστής κλοπιμαῖον, ἢ μόνος ὁ ἀγοραστής οἶδεν, ἢ μόνος ὁ πρώτης, τί γίνεται.

§. 4. 1) * Τοῦ^{γ)} πρώτου μου τὴν νομὴν ἰσχυρῶς ἀγοράζω παρὰ τοῦ ἔχοντος αὐτήν, καὶ δύναμαι περιγεγεῖσθαι ἐν τῇ περὶ νομῆς δίκῃ.

2) Καὶ^{δ)} ὅτι τοῦ πράγματός μου τὴν νομὴν ἰσχυρῶς ἀγοράζω παρὰ τοῦ δυναμένου με παραγεγεῖσθαι.

§. 5. 1) * Ὁ^{ε)} ἀγοράζων δύναται ἀποδοκιμαῖεν· ὁ δὲ ἐπὶ μέτρον, οὔτε προστιθέναι, οὔτε ἀφαιρεῖν.

2) Καὶ^{ς)} ὅτι ὁ ἐπὶ γεῦσιν ἀγοράζων δύναται ἀποδοκιμαῖεν· ὁ δὲ ἐπὶ μέτρον, οὔτε προστιθέναι, οὔτε ἀφαιρεῖν δύναται.

§. 6. 1) * Ἐὰν^{α)} εἶπω, Πέτρος ἢ Παῦλος ἐστὶ μοι ἀγοραστὴς, ὃν θέλει ὁ πρώτης, δίδωσιν, ὡς ἐπὶ τῶν ἐπερωτήσεων. ἀλλ' ἐνὸς τελευτήσαντος, ὁ ἄλλος δίδεται. ὁ γὰρ πρώτος τῷ πρώτῃ, ὁ ἄλλος τῷ ἀγορασθέντι^{β)} ἐγκινδυνεύεται. εἰ μὲν οἱ δύο ἅμα τελευτήσωσι, κεραιώσθηται τὸ τίμημα.

2) Ἐἰ^{β)} ἀγοράσει τις Πέτρον ἢ Παῦλον, ὁ πρώτης ἔχει τὴν ἐπιλογὴν, καὶ ὁ πρώτως τελευτήσας αὐτῷ κινδυνεύεται· εἰ δὲ καὶ ὁ ἕτερος, τῷ ἀγοραστῇ. εἰ δὲ καὶ οἱ δύο τελευτήσουσιν ἐν μιᾷ ῥοπῇ, ἀπαιτεῖται ὁ ἀγοραστής τὸ τίμημα, ἐὰν μὴ ἐφθασεν αὐτὸ καταβαλεῖν.

3) Καὶ^{γ)} περὶ τοῦ, ἐὰν εἶπω, Πέτρος ἢ Παῦλος ἔστω μοι ἡγορασμένος, ὃν θέλει ὁ πρώτης, δίδωσιν, ὡς ἐπὶ τῆς ἐπερωτήσεως. εἰ δὲ τελευτήσῃ ὁ εἷς, ὁ ἄλλος δίδεται· καὶ εἰ ὁ πρώτος τελευτήσῃ, τῷ πρώτῃ· εἰ δὲ ὁ δεύτερος, τῷ ἀγοραστῇ ἐγκινδυνεύεται. καὶ εἰ δύο τελευτήσουσιν ἅμα, καὶ εἰ συνέδοξε, λαβεῖν τὸν ἀγοραστήν, ὃν θέλει, οὐ μὴν ἐὰν εἶπεν, ἐὰν θέλω, ἡγόραστα.

§. 7. 1) Ὁ^{ε)} ἐπίτροπος οὐ δύναται ὀφθαλμικὸν πρᾶγμα ἀγοράσαι. τὸ αὐτὸ καὶ ἐπὶ τῶν ὁμοίων, κοινῶς καὶ προκουράτωρος.

2) Καὶ^{δ)} ὅτι ὁ ἐπίτροπος οὐ δύναται ἀγοράζειν τὰ τοῦ ἀνήβου πράγματα. τὸ αὐτὸ καὶ ἐπὶ κοινῶς τωρος, καὶ τοῦ διοικητοῦ, καὶ τοῦ παρὰ γνώμην τοῦ δεσπότου τὰ ἀλλότρια διοικούντος.

L. 35. pr. D. eod. λγ'. 1) Τὸ^{ς)} ἀραβῶνος χάριν παρεχόμενον, ἔλεγ-

publico positae, ad publicum pertinent, etiamsi usus earum privatus sit. Qui igitur eas vendit, non solum, sed ius vendit.

XXXI. Si in venditione dictum sit: flumina, stillicidia, uti nunc sunt, ita sint: nec significetur, de quibus hoc placuerit, venditoris damnum est: ambigua enim oratio est.

XXXII. Si placuerit, fundo vendito accedere Paulum, et de alio venditor cogitaverit, de alio emtor: ille datur, de quo venditor cogitavit. Potest autem accessio maior esse, quam res principalis.

Nemo liberum hominem emere potest, licet adiectum sit, cum servus erit.

Et de eo, quid fiat, si venditor et emtor rem venditam furtivam esse sciant, aut solus emtor sciat, aut solus venditor.

Venditoris mei possessionem utiliter emo ab eo, qui eam habet, et in iudicio possessionis potior esse possum.

Rei meae possessionem utiliter emo ab eo, qui exceptione me submovere potest.

Qui emit, improbare potest: at qui sub mensura emit, nec addere, nec demere potest.

Qui sub lege degustationis emit, improbare potest: qui vero sub mensura, nec addere, nec demere potest.

Si dixero, est mihi emtus Petrus aut Paulus, venditor quem velit, dat, sicut in stipulationibus. Sed uno mortuo alter datur. Nam prior venditoris, alter emtoris periculo est. Quodsi pariter ambo decesserint, pretium debetur.

Si quis Petrum aut Paulum emerit, venditor electionem habet, et qui prior decessit, periculo eius est: sed et si alter decesserint, periculum ad emtorem respicit. Quodsi ambo uno momento decesserint, emtor pretii nomine convenitur, nisi iam antea illud solverit.

Si dixero, est mihi emtus Petrus aut Paulus, venditor quem velit, praestat, sicut in stipulatione. Uno vero mortuo alter datur: et si prior decesserint, venditoris: si alter, emtoris periculo est. Si ambo simul decesserint, et si placuerit, ut acciperet emtor, quem vellet, non autem si dixit, emtus est, si velim.

Tutor rem pupillarem emere non potest. Idem et in similibus obtinet, curatore et procuratore.

Tutor res pupilli emere non potest. Idem et in curatore, et procuratore, et eo obtinet, qui praeter domini voluntatem aliena negotia gerit.

XXXIII. Quod arrhae nomine datum est, argu-

α) E Tipucito. β) E Tipucito L. 34. pr. §. 2. 3. D. h. t. desumta est. γ) E Syn. p. 190. Fabr. II, p. 374. δ) E Tipucito. ε) E Syn. p. 190. Fabr. II, p. 374. ζ) Lege ἀγοράσαντι. η) E Harmenop. Promt. Iur. Lib. III, tit. 3. §. 100. habet Fabr. in Addend. T. II, p. 656. θ) E Tipucito. ι) Ex Harmenop. Promt. III, 3. §. 23. et V. 11. §. 36. habet Fabr. in Addendis T. II, p. 656. κ) Harm. hausit e Proch. tit. XIV. §. 8. Eadem habet Ecloga Leonis Tit. XXI, §. 26. in *Leucl.* Iur. Gr. Rom. T. II, p. 118. Aliiter hic locus exhibetur a Blastare Synt. alphab. in *Beveregii* Synod. T. II, p. 19. λ) E Tipucito. μ) Ex Harmenop. Promt. III, 3. §. 1. habet Fabr. in Addendis T. II, p. 656.

χός ἐστι καὶ ἀπόδειξις πράσεως καὶ ἀγορασίας συντάσεως, οὐ μὴν αὐτὸ σύστασις.

2) Καὶ^{h)} χωρὶς ἀρραβῶνος συνίσταται πρῶσις· ὁ δὲ ἀρραβῶν ἀπόδειξις ἐστὶ τοῦ συμφωνηθῆναι τὸ τίμημα.

Καὶⁱ⁾ ὅτι οὐκ ἔρρωται τὸ εἰπεῖν, ὅσον θέλεις, πέπραταί σοι, ὅσον θέλεις, ὅσον δοκιμάσεις, ὅσον δίκαιον κρίνεις.

1) * Τα^{k)} κατὰ φάρμακα οὐ πιπράσκονται· ἐλ μέντοι δεχόμενα μῆξιν χρησιμεύουσιν, ὡς ἐπὶ τῆς ἀντιδότου, πιπράσκονται.

2) Καὶ^{l)} περὶ τοῦ, ποῖα φάρμακα πιπράσκονται, καὶ ὅτι οὐτε προτροπή, οὐτε κοινωνία συνίσταται ἐπὶ ἀισχυρῶ πρόγματι.

Καὶ^{m)} ὅτι οὐκ ἐπόμεμαι τῷ τῶν ἀνδροποδιστῶν νόμῳ, ἐὰν ἐντελωμαί σοι, ζητήσῃαι τὸν φρυγάδα μου, καὶ διαπωλῆσαι εὐρισκόμενον, καὶ τοῦτο πράξῃς· οὐτε σύ.

Καὶ ὅτι ὁ ἀγοραστής, οἷαν ἐν τοῖς ἰδίοις, ἀπαιτεῖ φυλακήν.

Καὶ ὅτι τὰ σταθμώμενα, μετρούμενα, ἀριθμούμενα, εἰ μὲν ἐν ὁμάδι διαπραθῆ, τυχὸν ὡς ἐστὶν, αἶμα τῷ δόξαι τὸ τίμημα τελεία ἐστὶν ἢ πρῶσις. εἰ δὲ δόξαι, τόσους μοδίους ἢ τόσους μετρητῆς τοῦ νομίματος, ἢ ἐκ τοῦδε τοῦ πίδου ρ'. μετρητῆς, εἴτε ἐν τιμήματι τοῦς ρ'. εἴτε ὑπὲρ ἐκάστου τόδε, ἢ ὑπὲρ ἐκάστης λίτρας τόσα νομίματα, οὐ συνίσταται, ἕως ἂν μετρηθῆ, ἢ ἀπαριθμηθῆ, ἢ σταθμηθῆ· καὶ ἐν τῷ μεταξύ τῷ πράτῃ ἐγκινδυνεύεται.

Εἰ δὲ καὶ ἀγέλην πωλήσω, εἰ μὲν ἐν ὁμάδι, τὸ σύμφωνον ἀπαρτίζει τὴν πρῶσιν· εἰ δὲ κατὰ τῶνας κεφαλῆς, περιμένονεν τὴν ἀπαριθμῆσιν.

Καὶ περὶ πράτου κρῖπτοντος τὸν ἀγοραγεῖτονα, ὃν εἰ ἐγίνωσκεν ὁ ἀγοραστής, οὐκ ἂν ἠγόρασεν, ὅπως ἐνέχεται.

1δ'. 1) * Οⁿ⁾ τίμημα μὲν ὁρίσας, κατὰ δὲ δωρεῶν μέλλον αὐτὸ μὴ ἀπαιτεῖν, οὐ δοκεῖ πιπράσκειν.

2) Καὶ^{o)} περὶ τοῦ κατὰ δωρεῶν μὴ μέλλοντος ἀπαιτεῖν, ὅπου ὠρίσε τίμημα, πῶς οὐ δοκεῖ πιπράσκειν.

ὁ τίμημα μὲν ὁρίσας] Ἡνίκα^{p)} τις πιπράσκων δόξει τίμημα δωρεῆς χάριν, οὐκ ὡς μέλλον ἀπαιτεῖν, ἢ πρῶσις οὐκ ἔρρωται, διὰ τὸν κῆρυκα τῶν λέγοντα, ὅτε τις ἄλλο πράττει καὶ ἄλλο τι προσποιεῖται, οὐδὲ ὁ πράττει, δοκεῖ ἐρρωσθαι. [Sch. f. Fabr. II. 379.]

1ε'. Καὶ^{q)} ὅτι, ἐὰν εἴπω, ἔστω σοι ὁ ἀγρός πεπραμένος, ὅσον ὁ κληροδοτήσας μοι ἀπὸ τὸν ἠγόρασεν, καὶ ἐέρεθῆ μὴ πραθεῖς, ἀλλὰ δωρηθεῖς αὐτῷ, οὐ συνέστη ἢ πρῶσις.

1ς'. 1) * Εἰ^{r)} μὲν εἰς τὸ παντελὲς γένηται πρῶσις δωρεῆς αἰτία, οὐκ ἔρρωται. εἰ δὲ δωρεῆς αἰτία^{s)} πραθῆ ἦτονος τιμήματος, ἰσχύει. μεταξύ δὲ ἀνδρός καὶ γυναικὸς οὐδὲ τοῦτο ἔρρωται, ἀλλὰ ἄκρος ἢ πρῶσις.

h) E Tipucito. i) E Tipucito. k) E Photii Nomocan. Tit. IX. cap. 25. in Voelli Bibl. Iur. Can. T. II. p. 987. ad quem Balsamon in Commentario ait, eadem contineri Basil. Lib. XIX. tit. I. cap. 35. th. 3. Fere eadem habet Collect. const. eccl. Lib. II. in Voelli Bibl. Iur. Can. T. II. p. 1311. nisi quod his habet πιπράσκειται, δέμειν pro μῆξιν, χρησιμεύη pro χρησιμεύουσιν et praefigit nomen Ταῶν. l) E Tipucito. m) E Tipucito L. 35. §. 3 — 6. 8. D. h. t. desumptae sunt. n) E Syn. p. 190. Fabr. T. II. p. 374. o) E Tipucito. p) Hoc scholium est e Syn. p. 190. q) E Tipucito. r) E Syn. p. 190. Fabr. II. 374. Eadem habet Harmenop. Promt. III. 3. §. 28. Latiore paraphrasin, quae tamen pro textu Basilicorum haberi nequit, exhibet Schol. z. ad Basil. XX. 1. 20. apud Fabr. T. II. p. 463. his verbis: δηλον δέ, ὅτι τότε οὐκ ἔρρωται ἢ πρῶσις δωρεῆς χάριν γινόμενη, ὅτε σκοπὸν εἶχε τὸ πᾶν τίμημα παραχωρῆσαι τῷ πράτῃ, οὐ μὴν ἐνθα τοιοῦτω σκοπῷ το πλείονος ἄξιον ἐλάττωτος πέπρακε· εἰ μὴ ἄρα μειαζὺν ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς ἐν συνεστάτῃ τῷ γάμῳ ἢ τοιαύτῃ γένηται δωρεῆ. s) αἰτία lego cum Harm. Syn. ἀθηνεῖα.

mentum et probatio est contractae emtionis et venditionis, non autem ipse contractus.

Etiam sine arrha venditio consistit: arrha autem documentum est, convenisse de pretio.

Inutile est dicere, venditum tibi est, quanti L. 35. §. 1. velis, quanti aestimaveris, quanti aequum putaveris. D. XVIII. 1.

Venena mala non venduntur: si tamen mixta §. 2. utilia sint, ut de antidoto, venduntur.

Et de eo, qualia venena vendantur. Item nec mandatum, nec societas in turpi re consistit.

Non teneor Lege de plagiariis, si mandavero §. 3. tibi, ut servum meum fugitivum quaereres, eumque deprehensum venderes, tuque id feceris: neque tu.

Emtor a venditore talem exigit custodiam, quam §. 4. lem in suis rebus.

Si ea, quae pondere, numero, mensura consistunt, per aversionem vendantur, fortasse ita, uti sunt, simulac de pretio convenerit, perfecta est venditio. Si vero placuerit, tot modios vel tot metretas, vel ex certo dolio centum metretas, sive centum uno pretio, sive pretio singulis statuto, vel singulas libras pro tot nummis vendi, non consistit venditio ante quam admensum, vel adnumeratum, vel adpensum sit: et interim periculum ad venditorem pertinet.

Quodsi gregem vendidero, si quidem universaliter, conventio venditionem perficit: si vero secundum singula capita, expectamus adnumerationem.

Et quomodo teneatur venditor, qui confinem celat, quem si novisset emtor, emturus non fuisset.

XXXIV. Qui pretium quidem definivit¹⁾, sed id donationis causa non est exacturus, vendere non videtur. L. 36. D. cod.

Et quomodo vendere non videatur ille, qui pretium, quod definivit, donationis causa non est exacturus.

1) qui pretium quidem definivit] Cum quis vendens pretium definit, donationis gratia, non velut exacturus, venditio non valet, propter regulam, qua dicitur: Cum quis aliud agit, et aliud simulat, ne id quidem, quod agit, valere videtur.

XXXV. Si dixero, fundus tibi emtus erit, quanti testator meus eum emit, et inveniatur non venditus, sed donatus, non consistit venditio. L. 37. D. cod.

XXXVI. Si venditio fiat in totum donationis causa, non valet. Si vero donationis causa viliori pretio quid vendatur, valet. Inter virum autem et uxorem ne hoc quidem valet, sed irrita est venditio. L. 38. D. cod.

2) Καί¹⁾ εἰ εἰς τὸ παντελὲς γένηται πρῶσις δωρεῆς αἰτία, πῶς οὐκ ἔρρωται· ἢ ἡττονος πραθῆ, πῶς ἰσχύει· κἂν ἐπὶ γυναικὸς καὶ ἀνδρός τοῦτο οὐκ ἰσχύει, ἀλλ' ἄκυρος ἔπαρχει ἢ πρῶσις.

L. 39. pr. λζ'. Καί^{u)} περὶ τοῦ, ἐὰν ὁ χρεώστης ἀγοράζῃ τὸ D. XVIII. 1. ἴδιον ἐνέχυρον παρὰ τοῦ δανειστοῦ, ἀνίσχυρος ἢ πρῶσις.

§. 1. Καί ὅτι τοῦ καρποῦ ἡρτημένον πέπρακά σοι ἔλαιον, ἢ ἐπηρωτήθην δέκα μέτρα, καὶ συνέβη, μόνον πέντε γενέσθαι· οὐκ ἀπαιτηθήσομαι πλέον τῶν πέντε.

L. 40. pr. λη'. Καί ὅτι ἐπιώλησά σοι ἀγρόν, καὶ συνεφώνησα, D. eod. ἵνα εἴσω τῶν προσεχῶν τριάκοντα ἡμερῶν μετρούσης αὐτόν, καὶ ἀπαγγέλης μοι· καὶ ἐὰν μὴ τοῦτο πράξῃς, μὴ ἐνέχεσθαι με. καὶ ἐὰν εἴπῃς εἴσω τῆς προθεσμίας ἠλλείπειν τῷ ἀγρῷ πέντε ζευγῶν ἔργασίαν, καὶ τὸ διαφύρον αὐτῶν δέδωκά σοι. μετὰ δὲ τὴν προθεσμίαν εὔρες καὶ ἄλλο μέτρον ἠλλείπειν· οὐκ ἐνέχομαι σοι. καὶ εἰ ἐντός τῶν λ'. ἡμερῶν ἀπαγγέλης μοι, ἢ συνέδοξεν, ὥστε σε ἐν ταῖς πλησιαζούσαις ἡμέραις μετροῦσαι καὶ ἀπαγγέλαι μοι, δύνασαι καὶ μετὰ πολλὰ ἔτη ἀπαιτεῖν, ὅσα ἠλλείπει.

§. 1. * Ἐὰν^{v)} πωλήσας ἀγρόν, παρεχώρησα ἕδωρ, καὶ ὄδον χρεωστῶ.

§. 2. Καί^{w)} περὶ τοῦ πωλήσαντος ἡ'. ζευγῶν ἀγρόν, εὔρεθέντα δὲ κ'.

§. 3. Καί^{x)} περὶ τοῦ, ἐὰν πωλῶν ἀγρόν ἐπέξελω ξμαυτῶ τὰ σπαρένια, ποῖα περιέχεσθαι δοκεῖ.

§. 4. Καί ἐὰν ἐπέξελω πάντα καρπὸν, ποῖα τούτῳ περιέχονται.

§. 5. Καί περὶ τοῦ ἐὰν συνεφώνησα, τῷ παρ' ἐμοῦ πραθέντι ἀγρῷ προστεθῆναι, οὓς εἶχον ἐν αὐτῷ πύθους, τίνες σὺν τούτοις καὶ ἕτεροι περιέχονται πύθοι.

§. 6. Καί τίνα δοκοῦσιν εἶναι τοῦ οἴκου.

L. 41. pr. λθ'. Καί ἐὰν ἀγρόν ὑποθέμενος, πέπρακά σοι αὐτόν D. eod. ὑπὸ αἵρεσιν τίν, ἐὰν αὐτὸν ἀναρρῶσωμαι πρὸ τῶν καλανδῶν, τότε δύναμαι σοι ἐνάγειν· ἢ πέπρακά σοι, ὥστε με πρὸ τῶν καλανδῶν αὐτὸν ἀναρρῶσασθαι, καλῶς μοι κινεῖς.

§. 1. Καί ἐὰν πωλήσης μοι τράπεζαν ἀργύρου ἡμφεμισμένην ὡς ὀλοῦργυρον, ἀγνοῶν ἀγνοοῦντι.

L. 42. μ'. Καί ὅτι δοῦλοι, κἂν μεγάλῳ ἐγκλήματι ἐπόκεινται, οὐ δύνανται πωλεῖσθαι ἐπὶ τῷ θηριομαχῆσαι.

L. 43. pr. μα'. 1) * Τὰ^{y)} εἰς ἔπαινον τοῦ πιπρασκομένου λεγόμενα παρὰ τοῦ πράτου, εἰ μὲν φαίνονται, οὐκ ἐνοχοποιῶσιν αὐτόν· ὅσον ὅτι εὐειδής ἐστιν^{z)} ὁ δοῦλος, ἢ καλῶς ὁ οἶκος ἐκτισται. εἰ δὲ εἴποι, γεγραμμιτισμένον ἢ τεχνίτην εἶναι, τοιοῦτον δίδωσιν, ὡς κατὰ τοῦτο πλείονος^{a)} πωλήσας.

2) Καί^{b)} περὶ τῶν εἰς ἔπαινον τοῦ πιπρασκομένου λεγομένων, ποῖα ἐνοχοποιῶσι τὸν πράτην, καὶ ποῖα οὐ.

§. 1. Καί^{c)} ὅτι ὁ περὶ τῆς ὑγείας ἐπερωτώμενος τοῦ τυφλοῦ, οὐ περὶ τῶν ὀφθαλμῶν, ἀλλὰ τῶν λοιπῶν ἐπερωτάσθαι δοκεῖ.

§. 2. 1) * Δόλον^{d)} ὁ πράτης ποιεῖ, οὐ μόνον ἀσαφῶς ἐπὶ παραγραφῇ λαλῶν, ἀλλὰ καὶ ἀμικρῶς εἰς βλάβην ἀποπροσποιούμενος.

Et quomodo non valeat venditio, si in totum fiat donationis causa: et quomodo valeat, si vilioris pretio vendatur: quamvis inter virum et uxorem ne hoc quidem valeat, sed irrita sit venditio.

XXXVII. Si debitor rem suam pignori datam a creditore emerit, venditio invalida est.

Vendidi tibi fructum pendens olivae, vel promisi decem pondo, et sola quinque pondo nasci contigit: non amplius, quam quinque pondo a me exigentur.

XXXVIII. Vendidi tibi fundum, et placuit, ut in diebus triginta proximis eum metireris, et modum mihi renuntiares: ego vero non essem obligatus, si id non fecisses. Si dixeris intra diem statutum, fundo quinque iugera deesse, id quod interest, tibi praestiti. Post diem statutum autem et aliud quid deesse fundo invenisti: ego tibi non teneor. Et si intra dies triginta modum mihi renuntiares, vel placuerit, ut intra proximis dies metireris fundum et mihi modum renuntiares, quod deest, etiam multis annis post petere potes.

Si cum vendidi fundum, aquam concessi, etiam iter aquae debeo.

Et de eo, qui fundum duodeviginti iugerum vendidit, quem viginti iugerum esse postea apparuit.

Si fundum vendens manu sata recepi, quaenam contineri his videantur.

Et si omnem fructum recepi, quaenam eo contineantur.

Et si dixerero, fundo a me vendito dolia, quae in eo essent, accessura, quaenam alia dolia his quoque contineantur.

Et quaenam aedificii esse videantur.

XXXIX. Si fundum pignori datum tibi vendidi sub ea conditione, si eum ante Calendas redemero, quando tecum agere possim: aut vendidi tibi ita, ut eum ante Calendas liberarem: recte mecum ages.

Et si mihi ignorans ignoranti mensam argento coopertam pro solida vendideris.

XI. Servi, licet atrocis criminis rei sint, vendi non possunt, ut cum bestiis pugnent.

XII. Quae ad commendationem rei venditae a venditore dicuntur, si quidem appareant, non obligant eum: veluti si dicat, servum esse formosum, vel domum bene aedificatam. At si dixerit, literatum vel artificem esse, talem praestat, ut qui hoc ipso pluris vendiderit.

Et quaenam eorum, quae ad commendationem rei venditae dicuntur, venditorem obligent, quaenam non obligent.

Qui de sanitate hominis caeci promisit, non de oculis, sed de reliquis promisisse videtur.

Dolum venditor committit, non modo cum obscure circumscribendi causa loquitur, verum etiam cum obscure nocendi causa dissimulat.

1) E Tipucito. u) E Tipucito L. 39. 40. pr. D. h. t. desumptae sunt. v) E Syn. p. 190. Fabr. T. II. p. 375. Eadem habet Tipucitus, nisi quod incipit καὶ ἐάν. w) E Tipucito. x) E Tipucito L. 40. §. 3—6. L. 41. 42. D. h. t. desumptae sunt. y) E Syn. p. 190. habet Fabr. T. II. p. 375. Similiter Harmenop. Promt. Lib. III. tit. 3. §. 66. z) ἐστιν Syn. Deest apud Harm. a) Sic Syn. Harm. πλείονος κατὰ τοῦτο πωλήσας. b) E Tipucito. c) E Tipucito. d) E Syn. p. 142. Fabr. in Addendis T. II. p. 656. Habet et Schol. I, ad Basil. Lib. XI. tit. 1. cap. 39. e Cod. Coisl. edit. nostrae T. I. p. 623.

2) Καί^e) πότε δοκεῖ, οἷς λέγει, δόλον ποιεῖν ὁ πρῶτης.

μβ'. Καί^f) περὶ δύο ἅμα δούλων πιπρασκομένων ἐν ἐνὶ τιμήματι, ἢ καὶ ἀγορασθέντων, καὶ ἐνδὸς τελευτήσαντος πρὸ τῆς πρῶσεως, πῶς οὐδὲ ἐπὶ τῷ ἐνὶ συνίσταται πρῶσις.

μγ'. Καὶ περὶ τοῦ, ἐὰν ἀγνοίᾳ τὴν ἐσθῆτα παλαιῶν ἀντὶ νέας ἀγοράσω, τοῦ πρῶτου γινώσκοντος ἢ ἀγνοῦντος, καὶ ἐὰν πωλήσω χαλκῶν ἀντὶ χρυσοῦ ἀγνοῶν.

μδ'. 1) * Οὐδείς^g) ἐκ τοῦ παρ' αὐτοῦ χειριζομένου ὄφφικίου ἀγοράζειν τι δύναται δι' ἑτέρον, ἢ δι' ἑαυτοῦ· ἐπεὶ καὶ τοῦ πράγματος ἐκπίπτει, καὶ εἰς τὸ τετραπλοῦν ἐνάγεται. ὑπεξαίρουνται δὲ οἱ ῥητῶς ἐπιτετραμμένοι.

2) Οὐδείς^h) ἐκ τοῦ παρ' αὐτοῦ ἐχειριζομένου ὄφφικίου ἀγοράζειν τι δύναται κινητὸν ἢ ἀκίνητον, ἢ δι' ἑτέρον, ἢ δι' ἑαυτοῦ· καὶ γὰρ τοῦ πράγματος ἐκπίπτει, καὶ τὸ δοθὲν τμήμα οὐκ ἀναλαμβάνει. ὅπερ κρατεῖ καὶ ἐπὶ τοῦ προκουράτωρος τοῦ βασιλέως· εἰ μὴ παρὰ δημοσίου πατρῶονⁱ). ὑπεξαίρουνται δὲ οἱ ῥητῶς ἐπιτετραμμένοι. τῷ δὲ διοικοῦντι^k) οὐδὲ πλοῖον ἐξεστὶν ἐν αὐτῇ κατισκευάζειν.

3) Καί^l) περὶ τοῦ ἀγοράζοντος ἐκ τοῦ παρ' αὐτοῦ χειριζομένου ὄφφικίου.

ἐκ τοῦ — χειριζομένου ὄφφικίου] Περὶ^m) ἀρχόντων ἀγοράζοντων ἀναγνῶθι βιβλίον ν. τ. α. κεφ. ιη'. ὅπερ εὐρήσεις ἐν τῷ περὶ στρατιωτῶν. [Sch. g. Fabr. II. 379.]

με'. μζ'. μζ'. Καίⁿ) ὅτι τῷ πρῶτῷ ἀκινήτῳ ἔπεται τὸ κεχρεωσθημένον αὐτῷ ὑδραγωγίον, καὶ οἱ σῶλῆνες σιωπηρῶς, καὶ ἑτέρᾳ τινα.

μη'. Καὶ εἰ πωλήσω σοι βιβλιοθήκην, εἰ παρὰ σχωσί σοι τόπον οἱ Καμπανοί, καὶ αὐτὸς ἐνεπόδισας, δοθῆναι σοι τὸν τόπον, ποία ἀγωγή ὑπόκειται μοι.

μθ'. 1) Οὐ^o) λογίζονται δὲ εἰς μέτρον τοῦ πρῶτου ἀγροῦ οἱ συνημμένοι αὐτῷ σάκροι τόποι, εἰ μὴ τοῦτο ῥητῶς ἔδοξεν^p).

2) Καί^q) ποῖα οὐ λογίζονται εἰς τὸ μέτρον τοῦ πρῶτου ἀγροῦ, ὡς οἱ συνημμένοι ἀγριοί, καὶ ἡ ὁδὸς ἢ δημοσία, τὰ ἱερά, τὰ μνημεῖα, εἰ μὴ ῥητῶς ἔδοξε.

ν'. 1) * Οὐκ^r) ἐφέται ἴδιον ἢ ἀλλότριον οἶκον ἢ ἐποίκιον καταλῦσαι ἐπὶ τῷ πλέον κερδᾶναι, ἢ ἐπὶ τῷ πραγματεῦσθαι. ἐπίτοιγε ἀκροῦται μὲν ἢ πρῶσις εἰς πρόσωπον τοῦ πρῶτου· ὁ δὲ ἀγοραστὴς διπλοῦν δίδωσι τὸ τμήμα τῷ δημοσίῳ, καὶ ἀναλαμβάνει τὸ τμήμα παρὰ τοῦ πρῶτου, ἐὰν ἔνυχεν αὐτὸ δεδωκώς.

2) Καί^s) περὶ τοῦ, ὅτι οὐκ ἐφέται, ἴδιον ἢ ἀλλότριον οἶκον ἢ ἐποίκιον καταλῦσαι ἐπὶ τῷ πλέον κερδᾶναι, ἢ ἐπὶ τῷ πραγματεῦσθαι, καὶ ὅτι διπλοῦν ὁ πρῶτης^t) τῷ δημοσίῳ δίδωσι τὸ τμήμα.

Et quando dolum committere videatur venditor his, quae dicit.

XLII. Si duo servi una uno pretio venierint, vel etiam emti fuerint, et unus ante venditionem deceserit, quomodo ne in altero quidem venditio consistat. *L. 44. D. XVIII. 1.*

XLIII. Et de eo, si per ignorantiam vestimenta interpola pro novis emero, venditore sciente vel ignorante, et si ignorans aes pro auro vendidero. *L. 45. D. eod.*

XLIV. Nemo ex officio, quod administrat¹), emere quid per se, vel per alium potest: alioquin et rem amittit, et in quadruplum convenitur. Excepiuntur autem, quibus hoc nominatim concessum est. *L. 46. D. eod.*

Nemo ex officio, quod administrat, rem aliquam mobilem vel immobilem vel per se, vel per alium emere potest: nam et rem amittit, et pretium solutum non recipit. Quod et in Procuratore Caesaris obtinet: nisi a fisco bona paterna emerit. Excepiuntur autem, quibus hoc nominatim concessum est. At provinciam administranti ne navem quidem in ea aedificare licet.

Et de eo, qui emit ex officio, quod administrat

1) ex officio, quod administrat] De magistratibus ementibus lege librum 57. tit. I. cap. 18. quod in titulo de militibus invenies.

XLV. XLVI. XLVII. Fundum venditum tacite sequitur aquaeductus ei debitus, et fistulae, et alia quaedam. *L. 47. 48. 49. D. eod.*

XLVIII. Et si bibliothecam tibi vendidero, si locum tibi Campani assignassent, tuque ipse impedimento fueris, quominus locus tibi detur, quam actione mihi tenearis. *L. 50. D. eod.*

XLIX. In modum fundi venditi non computantur loca sacra ei coniuncta, nisi hoc specialiter placuerit. *L. 51. D. eod.*

Et quanam in modum fundi venditi non computentur, veluti litora ei iuncta, et via publica, loca sacra et religiosa, nisi hoc specialiter placuerit.

L. Non permittitur, ut quis suam alienamve domum aut villam diruat plus lucrandi vel negotiandi causa. Nam quod ad personam venditoris attinet, irrita fit venditio: emtor vero pretium duplum aerario infert, et a venditore pretium repetit, si forte illud solverit. *L. 52. D. eod.*

Et de eo, quod non permittitur, ut quis suam alienamve domum aut villam diruat plus lucrandi vel negotiandi causa: et emtor duplum pretium aerario infert.

e) E Tipucito. f) E Tipucito L. 44. 45. D. h. t. desumtae sunt. g) E Syn. p. 190. habet Fabr. T. II. p. 375. Ecloga Leonis Tit. XXI. §. 15. in *Leunclavii* iur. Gr. Rom. T. II. p. 117. ita hoc exhibet: 'Ο ἐξ οὗ ἐχειρίζεται τι ὄφφικιον δημοσίον, ἀγοράσας τι πρῶγμα ἢ δι' ἑαυτοῦ, ἢ παρενθέντος προσώπου, οὐ μόνον τὸ τμήμα ἀπολεῖ, ἀλλὰ καὶ τετραπλοῦν τῷ δημοσίῳ δίδωσιν. h) Ex Harm. Promt. III. §. 6. qui e Proch. tit. XIV. §. 2. hausit. Conveniunt fere cum his ea, quae leguntur in Blastar. Syntagm. alphab. in *Beveregii* Synod. T. II. p. 18. i) Verba εἰ μὴ παρὰ δημοσίον πατρῶον Harm. addidit ex L. 62. pr. D. XVIII. 1. ut notavit *Reitzius* in Suppl. Thes. Meerm. p. 166. not. 12. k) τῷ δὲ διοικοῦντι z. t. l. Harm. addidit ex L. 46. §. 2. D. XLIX. 14. ut notavit *Reitzius* l. 1. not. 13. l) E Tipucito. m) Hoc scholium est e Syn. p. 190. n) E Tipucito L. 47—50. D. h. t. desumtae sunt. o) E Collect. const. eccl. Lib. II. in *Voellii et Iustelli* Bibl. iur. can. T. II. p. 1304. p) Coll. const. eccl. in fine addit, ὡς Παῦλος διγ. ν. scil. Lib. XVIII. tit. I. Dig. q) E Tipucito. r) E Synopsi p. 192. fin. Fabr. habet T. II. p. 377. s) E Tipucito. t) Haud dubie legendum est ἀγοραστῆς.

- L. 53. *να'. Καὶ^u* πότε δοκεῖ ὁ ἀγοραστής, κἂν μὴ κατα-
D. XVIII. 1. βάλῃ τὸ τίμημα, δεσπόζειν τοῦ πραθέντος, καταβα-
λῶν τυχὸν ἱκανοδοσίαν.
- L. 54. *νβ'. Καὶ* ὅτι διὰ μικρὰν αἰτίαν ἢ γενομένη καλῇ
D. eod. πίστει πρῶσις οὐκ ἀνατρέπεται.
- L. 55. *νγ'. 1) * Εἰκονικῇ^v* πρῶσις οὐδὲν ἐστίν^w), οὔτε
D. eod. δοκεῖ ἐκποιεῖσθαι τὸ πρῶγμα.
2) Καὶ^x) ὅτι ἢ εἰκονικῇ πρῶσις ἢ ἄνευ τιμήμα-
τος, δηλαδὴ ὡς δοθέντος ἢ δὴ τοῦ τιμήματος, ἀνίσχυ-
ρός ἐστιν.
- L. 56. *νδ'. Καὶ^y* περὶ τοῦ, ἐὰν πωλήσω δούλην ἐπὶ τῷ
D. eod. μὴ προστῆναι, καὶ ὥστε ἐξεῖναι μοι αὐτὴν ἀφαιρέ-
σθαι, πῶς, κἂν εἰς πολλοὺς περιέλθῃ δεσπότας, φυ-
λάττειται μοι τὸ σύμφωνον.
- L. 57. *νε'. Καὶ* περὶ οἴκου καυθέντος ἢ δὴ ὅλον, πρῶσιν
D. eod. ὡς συνεισῆσαντο, ἀγροῦντος τοῦ πρώτου· ἢ τὸ πλεόν
ἐκαύθη αὐτοῦ μέρος, ἢ τὸ ἥμισυ, ἢ τὸ ἥττον, τί γί-
νεται· καὶ εἰ οἶδεν ὁ ἀγοραστής.
- §. 3. 1) *Εν^z* τῷ τέλει τοῦ νζ'. διγ. τοῦ α'. τιτ. τοῦ
ιη'. βιβ. ἢτοι βιβ. ιθ'. τιτ. α'. φησί, τὸν δόλον ἐμ-
ποδίζειν τῇ συστάσει τῶν καλῇ πίστει συναλλαγμάτων.
2) *Ο^a*) δόλος ἐμποδίζει τῇ συστάσει τῶν βόνα
φίδε ἀγωγῶν.
- L. 58. *νς'. Καὶ^b* εἰ ἀγρὸς πραθῇ, τῶν δένδρων αὐτοῦ
D. eod. καυθέντων ἢ πεσόντων, δι' αὐτὸν ἀγρὸς ἡγοράσθη, καὶ
εἰ ὁ ἀγοραστής ἤδει ἢ ἠγνόει, ἢ ἐκάτερος.
- L. 59. *νζ'. Καὶ* ὅτι τὰ ῥήματα τῆς πράσεως^c) δηλοῦσιν,
D. eod. ἢ ἐλευθέρον δεῖν δοθῆναι, ἢ οἶός ἐστιν, τὸν ἀγρὸν ἢ
τὸν οἶκον.
- L. 60. *νη'. Καὶ* περὶ τοῦ, εἰ πιπράσκων ἀγρὸν εἴπω προς-
D. eod. τιθέναι πῖθους ζ'. ἔχων ρ'. οἴους θέλω, δίδωμι.
- L. 61. *νθ'. Καὶ* ὅτι τὸ ἐμὸν ὑπὸ αἵρεσιν ἰσχυρῶς ἀγο-
D. eod. ράζω· εἰκὸς γὰρ ἐπιζέται παύεσθαι εἶναι ἐμὸν.
- L. 62. pr. *ξ'. * Ο^d*) πρώτων ὀφφίκιον ἐν ἐπαρχίᾳ, ἢ στρα-
D. eod. τευόμενος, οὐ δύναται ἀκίνητον ἀγοράζειν ἐν αὐτῇ, εἰ
μὴ πατρῶων παρὰ τοῦ δημοσίου^e).
- §. 1. 1) *Ο^f*) ἐν ἀγνοίᾳ τὸ ἱερὸν ὡς ἰδιωτικὸν ἀγο-
ράζων, εἰ καὶ μὴ συνίσταται ἢ πρῶσις, ὅμως ἔχει
κατὰ τοῦ πρώτου, εἰς ὕπερ αὐτῷ διέφερε, μὴ ἀπα-
τηθῆναι^g).
- 2) Καὶ^h) ἐὰν ἀγροῦν ἀγοράσω ἱερὸν, ἢ μνημεῖον,
ἢ δημόσιον τόπον ὡς ἰδιωτικόν.
- §. 2. Καὶⁱ) ἐὰν κότεν ἀγορασθῇ τὸ πρῶγμα, πότε τῷ
ἀγοραστῇ ἐγκινδυνεύεται.
- L. 63. pr. *ξά'. * Εἰ^k*) ἐλευθέρω ἢ δούλῳ μου ἐπιτρέψω,
D. eod. πωλήσῃ σοι, ὁ δὲ πωλήσῃ ἐτέρω, οὐκ ἔρρωται.
- §. 1. Καὶ^l) πότε ἐστὶν περιττόν, δεικνυμένον δηλαδὴ
τοῦ ἀγροῦ, λέγειν τοὺς ὁμόρους.
- L. 64. *ξβ'. Καὶ^m* εἰ εἴπω· ὁ ἀγρὸς ἐμοὶ καὶ Πέτρῳ ἐστίν
D. eod.

LI. Et quando emtor, licet pretium non solvat, rei venditae dominus fieri videatur, puta praestita satisfactione.

LII. Venditio bona fide facta propter minimam causam non rescinditur.

LIII. Imaginaria venditio nullius momenti est, nec res alienari videtur.

Imaginaria venditio, quae sine pretio fit, scilicet quasi soluto iam pretio, invalida est.

LIV. Item de eo, si ancillam vendidero, ne prout statuatur, et ut liceat mihi eam abducere, quomodo, licet illa ad plures dominos pervenerit, pactum mihi servetur.

LV. Et si domus iam tota combusta sit, cum venditionem contraherent, ignorante venditore: vel maior pars eius combusta sit, vel dimidia, vel minor pars, quid fiat: et si sciat emtor.

In fine dig. 57. tit. 1. lib. 18. sive lib. 19. tit. 1. dicitur, dolum impedimento esse, quominus bonae fidei contractus consistant.

Dolum impedimento est, quominus bonae fidei iudicia consistant.

LVI. Et si fundus venditus sit, arboribus in eo combustis vel vento deiectis, quarum causa fundus emtus est, et si emtor sciat vel ignoret, vel uterque.

LVII. Verba venditionis significant, fundum vel aedificium vel liberum praestari debere, vel qualis sit.

LVIII. Si, cum fundum venderem, dixero, sexaginta dolia accessura, cum centum haberem, praesto, quae velim.

LIX. Rem meam sub conditione utiliter emo: forte enim speratur, meum esse desinere.

LX. Qui officium gerit in provincia, vel militat, rem immobilem in ea emere non potest, praeterquam paternam a fisco.

Qui per ignorantiam rem sacram quasi privatam emit, licet venditio non consistat, tamen adversus venditorem habet actionem, quanti eius interfuit, ne deciperetur.

Et si ignorans locum sacrum, vel religiosum, vel publicum quasi privatam emero.

Et si res aversione emta sit, quando periculum sit emtoris.

LXI. Si libero homini vel servo meo praecepero, ut tibi venderet, is vero alii vendiderit, non valet.

Et quando supervacaneum sit, demonstrato scilicet fundo, vicinos nominare.

LXII. Et si dixero, fundus mihi et Petro emtus

u) E Tipucito L. 53. 54. D. h. t. desumptae sunt. v) E Syn, p. 193. Fabr. T. II. p. 377. Habet et Harm. Promt. Lib. III. tit. 3. §. 35. In marg. Syn. ad verbum *εικονικῇ* additur: ἢ ἄνευ τιμήματος. w) ἐστίν Harm. Deest in Syn. x) E Tipucito. y) E Tipucito L. 56. 57. D. h. t. desumptae sunt. Inter ἢ et τὸ πλεόν adde εἰ. z) E Schol. Enantiophanis ad Basil. XXIII. 3. cap. 5. Fabr. T. III. p. 411. a) E Schol. s. ad Basil. XXI. 1. cap. 8. Fabr. T. IV. p. 562. b) E Tipucito L. 58 — 61. D. h. t. haustae sunt. c) Deesse videtur aliquid. d) E Syn, p. 191. Fabr. T. II. p. 375. Similiter Tipucitus, qui incipit: καὶ ὅτι, et ὀφφίκιον omittit. e) Haec ultima verba εἰ μὴ κ. τ. λ. habet Harmenop. Promt. III. 3. §. 6. f) Verba φησὶ βιβλίον ηἱ. τιτ. α'. διατ. ξβ'. ὅτι praefigit huic loco Photius Nomocan. Tit. II. cap. 2. apud Voellum Bibl. iur. can. T. II. p. 892. ex quo desumptus est. Balsamon in Comment. Basil. Lib. XIX. tit. 1. cap. 62. eadem habere ait. Pro parte quoque exhibetur hic locus in Coll. const. eccl. Lib. II. apud Voellum L. I. p. 1304. g) Phot. habet ἀπατηθῆναι. h) E Tipucito. i) E Tipucito. k) L. 63. pr. D. h. t. desumpta est e Sch. 2. ad Basil. XIV. 1. cap. 5. edit. nostrae T. II. p. 72. Eadem habet Tipucitus, qui incipit καὶ ἐὰν κ. τ. λ. l) E Tipucito. m) E Tipucito.

ἡγορασμένος, ἢ πᾶσα πρᾶσις εἰς ἐμὲ φέρεται, καὶ ἡ Πέτρου μνήμη περιττὴ ἐστίν.

ξγ'. 1) * Συμφωνήσῃ, τόσους κεράμους ποιῆσαι ἐπὶ δὴλῃ ποσότητι τοῦ νομίματος. εἰ μὲν σὴ ἐστὶν ἢ ἄλλῃ, ἐξ ἧς γίνονται, πρᾶσις ἐστίν· εἰ δὲ ἐγὼ δέδωκα αὐτήν, μισθώσις ἐστίν. ἐπὶ μὲν γὰρ τῆς πράσεως ἡ δεσποτεία τῆς ἕλης ἀμείβεται· ἐπὶ δὲ τῆς μισθώσεως τοῦ αὐτοῦ μένει.

2) Καὶ^ο) περὶ τοῦ, εἰ συμφωνήσω, τόσους κεράμους ποιῆσαι τόσοις νομίμασι, τότε λέγεται πρᾶσις, καὶ τότε μισθώσις.

ξδ'. Καὶ^ρ) τίνα σιωπηρῶς ἔπεται τῇ πράσει, ὡς ἢ περὶ ἐκνοήσεως τοῦ πράγματος καὶ τῆς χρήσεως αὐτοῦ ἀσφάλεια. δουλεῖται δὲ μὴ συμφωνηθεῖσαι οὐ κεχρωσθῆναι ἀγροῦ ἢ οἴκου.

Καὶ περὶ δουλειῶν ἐποφειλομένων τῷ πραθέντι μὴ ὑπομνησθειῶν τῷ ἀγοραστῇ καὶ ἀπολεσθειῶν τῇ ἀχρησίᾳ, πῶς ἐνέχεται ὁ πράτης.

Καὶ ὅτι τὰ ἀποσπώμενα καὶ τὰ τμηθέντα οὐκ εἰσὶ τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ οἴκου.

ξε'. Καὶ ὅτι πᾶσα δεσποτεία μετὰ ἰδίας αἰτίας γίνεται, καὶ οὕτω μετέρχεται πρὸς τὸν ἀγοραστήν, εἰ μὴ ἕτερόν τι συνέδοξεν.

ξς'. Καὶ ὅτι κἂν ἐξ αἰτίας τοῦ πρώτου μὴ νευρηθῇ ὁ ἀγοραστής, δόλον ποιῶ καὶ καταδικάζεται, οὐκ ἐπὶ τῷ παραδοῦναι, ἀλλ' ἐφ' οἷς δόλον ἤμαρτεν.

ξζ'. Καὶ περὶ τοῦ συμφωνήσαντος, ἀγοράσαι λίμνην καὶ περὶ αὐτὴν δέκα πόδας· τῆς δὲ λίμνης ἀξήθεισης καὶ τῶν δέκα ποδῶν ἐπικλυσθέντων, τί δεῖ γενέσθαι.

ξη'. Καὶ πότε ἐπὶ ἐλευθέρῳ, ἀγνωστοῦ δηλαδὴ τοῦ ἀγοραστοῦ ἢ καὶ ἀμφοτέρου, συνίσταται πρᾶσις.

ξθ'. 1) * Οἱ^ρ) οἰνέμποροι, ὡς ἂν συμφωνήσωσι, πιπράσκουσιν· οὐδεὶς γὰρ ἀναγκάζεται πωλεῖν, ἀπαρεσκόμενος τῷ μέτρῳ ἢ τῷ τιμήματι· καὶ μάλιστα, εἰ μηδὲν γίνεται παρὰ τὴν συνήθειαν τοῦ κλίματος.

2) Καὶ^ρ) ὅτι οἱ οἰνέμποροι οὐ δύνανται αἰτιᾶσθαι τοὺς πεπρακότας αὐτοῖς τὸν οἶνον ἐπὶ τιμήματι τυχὸν μεγάλῳ ἢ μικροῖς μέτροις.

ο'. Καὶ^ς) περὶ συμφώνου ἐπὶ πράσεως ἡνωμένων τῶ συναλλάγματι, οἷον ἵνα μὴ ἐπερωτηθῶ ἐπὶ διπλασιασμῷ· τὰ δὲ ἐπὶ προσθήκῃ οὐχ ἡνῶνται τῷ συναλλάγματι· οἷον ἵνα μὴ ἐγγνητῆς ἐπὶ τῷ διπλασιασμῷ δοθῇ. καὶ ἐνθα μὴ τίττει τῷ ἀγοραστῇ ἀγωγήν, συμβάλλεται αὐτῷ εἰς παραγραφήν. εἰ δὲ πάντων ἀεραίων ὄντων δόξει ἀξήθῆναι ἢ μειωθῆναι τὸ τίμημα, δοκοῦσι λύειν τὴν προτέραν καὶ νέαν ποιῆσθαι.

Καὶ^τ) περὶ τοῦ, ἐὰν εἴπω, ὡς ἐὰν εἰρεθῇ τι ἱερόν, ἢ μνημεῖον, ἢ δημόσιον ἐν τῷ πραθέντι, οὐδὲν αὐτοῦ πέπραται, πότε, ἐὰν εἰρεθῇ ἐν τῇ περιουσίᾳ τοῦ δημοσίου, ἢ πρᾶσις αὐτοῦ συνίσταται.

οα'. 1) * Τοῦ^υ) ἱεροῦ πεπόντος ὁ τόπος οὐ γίνεται βέβηλος, ὅθεν οὐδὲ πωλεῖται.

est, tota venditio ad me pertinet, et Petri mentio supervacanea est.

LXIII. Convenit mihi tecum, ut certum numerum L. 65. regularum pro certo pretio faceres. Si quidem materia tua est, ex qua fiunt, venditio est: si vero ego eam dedi, conductio est. Nam in venditione dominium materiae mutatur: in conductione vero eiusdem manet. D. XVIII. 1.

Et de eo, si convenit mihi tecum, ut certum regularum numerum pro certo pretio faceres, quando venditio dicatur, et quando conductio.

LXIV. Et quaenam tacite venditionem sequantur, L. 66. pr. veluti cautio de evictione rei et de usufructu eius. D. eod. Servitutes autem non promissae non debentur fundo vel aedificio.

Et quomodo venditor teneatur servitutum rei §. 1. venditae debitarum nomine, quae emtori non indicatae et non utendo amissae sunt.

Ruta caesa fundi vel aedificii non sunt. §. 2.

LXV. Omne dominium cum sua causa alienatur, L. 67. atque ita ad emtorem transit, nisi aliud quid placuerit. D. eod.

LXVI. Si culpa venditoris emtor non possideat, L. 68. venditor dolo facit et condemnatur, non ut tradat, D. eod. sed eorum nomine, quae dolo fecit.

LXVII. Et de eo, qui lacum et circa eum decem L. 69. pedes emit: si lacus creverit, et decem pedes inundati fuerint, quid faciendum sit. D. eod.

LXVIII. Et quando in libero homine, ignorante L. 70. scilicet emtore vel etiam utroque, venditio consistat. D. eod.

LXIX. Negotiatores vini, uti pacti fuerint, ita L. 71. vendunt: nemo enim vendere cogitur, si mensura aut pretium displiceat: et maxime, si nihil contra consuetudinem regionis fiat. D. eod.

Negotiatores vini accusare eos non possunt, qui ipsis vinum maiore forte pretio vel minore mensura vendiderunt.

LXX. Et de pacto in venditione interposito, quod L. 72. pr. inest contractui, veluti ne duplum promittam: quae D. eod. vero aliquid adiiciunt, non insunt contractui: puta, ne fideiussor duplae nomine detur. Et ubi emtori actionem non parit, proficit ei ad exceptionem. Quodsi omnibus integris pretium augeri vel minui placuerit, priorem venditionem dissolvere et novam contrahere videntur.

Et de eo, si dixero: si quid sacri aut religiosi, §. 1. aut publici est in fundo vendito, nihil eius venit, quando consistat venditio, si res in patrimonio fisci sit.

LXXI. Aede sacra collapsa, locus non fit profanus, et ideo non venditur. L. 73. pr. D. eod.

n) E Syn. p. 190. Fabr. T. II. p. 375. ο) E Tipucito. p) E Tipucito L. 66 — 70. D. h. t. desumtae sunt. q) E Syn. p. 454. habet Fabr. lib. LIII. Tit. 17. cap. 1. T. VI. p. 672. repositum sub titulo speciali περὶ ἀγορασίας καὶ πράσεως οἴνου, qui titulus in indice titulorum Coisluniano est tit. 7. lib. LIII. Tipucitus hoc caput lib. XIX. tit. 1. habet, ideoque hic repositum. Eadem, quae Syn. habet Harm. Promt. III. 3. §. 101. r) E Tipucito. s) E Tipucito. Sententiam tradit Schol. s. Stephani ad Basil. lib. XXIII. tit. 1. cap. 40. Fabr. T. III. p. 307. t) E Tipucito. u) E Photii Nomocan. Tit. II. cap. 1. apud Voellum in Bibl. iur. cau. T. II. p. 871. Balsamon in Commentario ad h. l. ait, Basil. lib. XIX. tit. 1. cap. 73. eadem habere.

2) Παπιανός.^{v)} Καὶ περόντος τοῦ σάκρον, ὁ τόπος οὐ γίνεται βέβηλος, ὅθεν οὐδὲ πωλεῖται.

3) Καὶ^{w)} ὅτι περόντος τοῦ ἱεροῦ ὁ τόπος οὐ γίνεται βέβηλος, οὔτε πωλεῖται.

L. 74. D. XVIII. 1. οβ'. Καὶ^{x)} περὶ τοῦ, ἐὰν πωλήσῃς σοι φορτία, παραδώσω σοι τὰς κλεῖς τῆς ἀποθήκης πλησίον αὐτῆς.

L. 75. D. eod. ογ'. Καὶ περὶ τοῦ, ἐὰν πωλήσω σοι, ἵνα μὴ μισθώσης αὐτό, ἢ ἐὰν πιπράσκῃς, μὴ ἐτέρω, ἀλλ' ἐμοὶ πωλήσης.

L. 76. pr. D. eod. οδ'. Καὶ τίνα σιωπηρῶς ἐπονται τῷ πρῶθέντι ὠρεῖω.

§. 1. *Ου) ἀγοραστῆς τοῖς δικαίοις τοῦ πρώτου κέχρηται, καὶ τῇ νομῇ αὐτοῦ πρὸς τὴν τοῦ μακροῦ χρόνου παραγραφὴν.

L. 77. D. eod. οε'. Καὶ^{z)} ἐὰν πιπράσκων ἀγρὸν ἐπέξειλον τὰ λατόμια, ποῖα δοκῶ ἐπιξαιρεῖν.

L. 78. pr. D. eod. ος'. Καὶ ἐὰν ἔδοξέ, τοὺς σωλήνας λαβεῖν τὸν ἀγοραστήν, πῶς σιωπηρῶς ἔπεται καὶ ὁ κάστελλος.

§. 2. Καὶ ὅτι ὁ ἀγοραστῆς συμφωνήσας, ὥστε τοῦ τιμήματος διδομένου παραδοθῆναι αὐτῷ τὸν ἀγρὸν, εἰ ἐτελεύτησεν ἐπὶ δυοὶ κληρονόμοις, καὶ ὁ εἰς διδοὺς τὸ πᾶν λαμβάνει τὸ μέρος διὰ τῆς διαιρούσης τὴν γαμλίαν ἀγωγῆς· τὴν γὰρ ἐξ ἔμπτο οὐ δύναται κινεῖν, ἢ τὴν τὸ πρῶτον ἀπαιτοῦσαν, διδοὺς τὸ μέρος τοῦ τιμήματος.

§. 3. Καὶ περὶ τοῦ, ὅτι ὁ συμφωνήσας ἐπὶ σίτου ἐστῶτος τὴν τοῦ χειμῶνος βλάβην ἐπιγινώσκων, περὶ τοῦ ἀμέτρον χειμῶνος δοκεῖ λέγειν.

L. 79. D. eod. οζ'. Καὶ ὅτι καλῶς πιπράσκω μέρος τοῦ ἀγροῦ μου, ἐπὶ τῷ μισθώσασθαι σε τὸ λοιπὸν εἰς δῆλον χρόνον, καὶ ἀρμόζει τοῦ τιμήματος ἀπαιτήσεις, εἰ διὰ τοῦτο ἤτιτος ἐπώλησα.

L. 80. pr. D. eod. οη'. Καὶ περὶ τοῦ, ὅτε τὰ χειρὶ σπειρόμενα ἐπέξαιρεῖ τις, οὐ περὶ τῶν διηρηκῶς, ἀλλὰ τῶν κατ' ἐνιαυτὸν ἐπὶ τῷ καρπίζεσθαι σπειρομένων λέγει.

§. 1. Δύναμαι ἀγοράζειν δίκαιον τοῦ εἰσπέμπειν εἰς τὸν τοῖχόν σου τί.

§. 2. Καὶ περὶ τοῦ, ἐὰν πωλήσω σοι καύσιμον ὕλην ἐπὶ πενταετίαν, πῶς ὁ λίπτων καρπὸς ἀπὸ τῶν ἐστῶτων δένδρων τοῦ πρώτου ἐστίν· ὁ δὲ ἐν τοῖς τεμνομένοις ἂν διαφέρει ἐν τῷ τέμνεσθαι τῷ ἀγοραστῇ.

§. 3. Καὶ ὅτι οὐ δοκεῖ πιπράσκεσθαι, ὅπερ συνηφωγήθη μὴ γενέσθαι τοῦ ἀγοραστοῦ, ἀλλ' ἢ μισθωσίς ἐστιν, ἢ ἀντίχρησις.

L. 81. pr. D. eod. οθ'. Καὶ ὅτι ὑποθέμενος χωρίον ἐγγυητὴν σε δέδωκα, συμφωνήσας, εἶσω προθεσμίας ἐλευθεροῦν σε, ἢ τοῦτο μὴ ποιῶντός μου καὶ σοῦ τῷ δανειστῇ καταβαλόντος, ἔχειν σε τὸ χωρίον ἡγορασμένον. ἐὰν οὐκ ἐλευθερωθεῖς παρ' ἐμοῦ καταβάλλῃς τῷ δανειστῇ, οὐχ ὡς διὰ τὸ ἐνέχεσθαι σε, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀγορασίαν συνίσταται ἢ ἐνοχή, ὡς ὑπὸ αἴρεσιν γενομένης τῆς πράξεως.

§. 1. Καὶ περὶ τοῦ· ὁμολογήσας ἐκ τοῦ ἀγροῦ διδοῖναι τῷ ἀγρῷ σου σίτου μοδίους ρ'. ἐτησίους, ἐπώλησα τὸν ἀγρὸν μου, ἐπὶ τῷ εἶναι αὐτὸν παρὰ τῷ ἀγοραστῇ, ὡς νῦν ἐστι παρ' ἐμοῦ. οὐκ ἐνέχεται σοι ἐπὶ τῷ σίτῳ ὁ ἀγοραστῆς.

Papinianus. Et aede sacra collapsa, locus non fit profanus, et ideo non venditur.

Aede sacra collapsa, locus non fit profanus, nec venditur.

LXXII. Et de eo, si, cum merces tibi vendidissem, claves horrei prope illud tibi tradidero.

LXXIII. Et de eo, si tibi rem vendidero, ne eam locares, aut si vendas, ut non alii, sed mihi vendas.

LXXIV. Et quaenam tacite horreum venditum sequantur.

Emtor iuribus venditoris utitur, et possessione eius ad longi temporis praescriptionem.

LXXV. Et si, cum fundum venderem, lapidicinas excepi, quaenam excipere videar.

LXXVI. Et si placuerit, ut emtor fistulas acciperet, quomodo tacite castellum quoque sequatur.

Si emtor, qui pactus est, ut pretio soluto fundus sibi traderetur, duobus heredibus relictis decesserit, unus heres, qui solidum solvit, partem iudicio familiae erciscundae consequitur: nam ex emto agere non potest, si partem pretii solvit.

Qui in frumento, quod in herbis erat, damnum tempestate datum se agniturum promisit, de immoderata tempestate loqui videtur.

LXXVII. Partem fundi mei recte vendo, ut tu reliquum in certum tempus conductum habeas, et actio de pretio competit, si eapropter minoris vendidi.

LXXVIII. Cum manu sata quis excipit, non de his loquitur, quae in perpetuum sata sunt, sed de his, quae singulis annis seri solent fructuum percipiendorum causa.

Emere possum ius, aliquid in murum tuum immittendi.

Et de eo, si silvam caeduum in quinquennium vendidero, quomodo fructus ab arboribus adhuc stantibus delapsi venditoris sint: illi vero, qui in arboribus caesis sunt, cum caederentur, ad emtorem pertineant.

Non videtur vendi, quod emtoris non fieri placuit, sed aut locatio est, aut antichresis.

LXXIX. Cum praedium obligarem, fideiussorem te dedi, et pactus sum, ut intra certum tempus te liberarem: quodsi hoc non fecerim, tuque creditori solveris, praedium tibi emtum esset. Si a me non liberatus creditori solveris, non quasi obligatus sis, sed propter emtionem obligatio consistit, quasi sub conditione venditio facta sit.

Promisi, me ex fundo meo centum modios frumenti annuos fundo tuo praestitutum, et fundum meum vendidi, ut apud emtorem esset, uti nunc apud me est. Emtor tibi frumenti nomine non tenetur.

v) E Coll. const. eccles. Lib. II. apud Voellum l. 1. T. II. p. 1304. w) E Tipucito. x) E Tipucito L. 74. 75. 76. pr. D. h. t. desumtae sunt. y) E Syn. p. 191. habet Fabr. T. II. p. 375. Eadem habet Tipucitus, nisi quod praefigit καὶ ὅτι ὁ ἀγοραστῆς κ. τ. λ. ut in Syn. z) E Tipucito L. 77 — 81. D. h. t. desumtae sunt.

π'. 1) * Μηδεὶς^{a)} βαπτέτω^{b)} ἢ πιπρασκέτω πορφύραν, μήτε ἐν μετώξῃ, μήτε ἐν ἔριφί, ὃ δὲ πωλήσας καὶ δημεύεται, καὶ κεφαλικῶς τιμωρεῖται.

2) Καὶ^{c)} ὅτι μηδεὶς βαπτέτω ἢ πιπρασκέτω πορφύραν. ὃ δὲ πωλήσας δημεύεται καὶ κεφαλικῶς τιμωρεῖται.

πα'. * Ὁμοίως^{d)} δὲ καὶ ὁ ἀγοράσας σῖτον ἐκ τοῦ δημοσίου κανόνος ἢ πωλήσας κεφαλικῶς τιμωρεῖται.

πβ'. * Οἱ^{e)} ἀγοράσαντες σῖτον τῶ στρατοπέδῳ πεμφθέντα, σεμνοὶ μὲν ὄντες, δημεύεσθωσαν, εὐτελεῖς δὲ ὄντες^{f)}, κεφαλικῇ ὑποβαλλέσθωσαν^{g)} τιμωρίᾳ.

πγ'. 1) * Μηδεὶς^{h)} εἰς τὸ βαρβαρικὸν ἀπαγέτω οἶνον, ἢ ἔλαιον, ἢ γάρον· μήτε τοῦ γενέσασθαι ἐνεκεν, μηδὲ ἐπὶ τῇ χρήσει αὐτῶν τῶν ἐμπόρων.

2) Καὶⁱ⁾ ὅτι μηδεὶς εἰς τὸ βαρβαρικὸν οἶνον ἀπαγέτω, ἢ ἔλαιον, ἢ γάρον.

πδ'. 1) * Μήτε^{k)} δὲ ὄπλα ἢ σίδηρον πιπρασκέτω. ὃ δὲ παρὰ ταῦτα ποιήσας τι δημεύεσθω, καὶ κεφαλικῇ ὑποκείσθω τιμωρίᾳ.

2) * Μηδεὶς^{l)} βαρβάροις προσάσει προσειάσας παρραγενομένοις ὄπλα πιπρασκέτω, ἢ εἰργασμένα, ἢ ἀνέργαστα, μηδὲ σίδηρον ὅλως. ὃ δὲ παρὰ ταῦτα ποιήσας τι δημεύεσθω, καὶ κεφαλικῇ ὑποκείσθω τιμωρίᾳ.

3) Μηδὲ^{m)} ἔπλα πιπρασκέτω βαρβάροις εἰργασμένα ἢ ἀνέργαστα, μηδὲ σίδηρον ὅλως. ὃ δὲ παρὰ ταῦτα ποιήσας τι δημεύεσθω, καὶ κεφαλικῇ ὑποκείσθω τιμωρίᾳ.

πε'. 1) * Ἡⁿ⁾ διάταξις κελεύει, ὥστε μηδένα Ῥωμαίων ἐνονυχίζεσθαι, μηδὲ ἔξω τοῦ Ῥωμαϊκοῦ ἰδάφου^{o)} μηδὲ ἀγοράζειν μηδένα τῶν ἐνονυχισθέντων Ῥωμαίων^{p)}: ἀλλὰ καὶ τὸν ἐνονυχισαντα, καὶ αὐτὸν τὸν^{q)} ἀγοράσαντα, καὶ τὸν συμβολαιογράφον τὸν συγγράψαντα τοιοῦτον^{r)} συμβόλαιον, καὶ τὸν τελώνην τὸν κομισάμενον τέλος τι ὑπὲρ τούτου, τιμωρεῖσθαι. τὰ δὲ βάρβαρα ἀνδράποδα τὰ ἐνονυχιζόμενα ἔξω^{s)} τοῦ Ῥωμαϊκοῦ ἰδάφου^{t)} ἐξέστω πᾶσι τοῖς ἐμπόροις καὶ ἀγοράζειν καὶ πιπράσκειν.

2) Καὶ^{u)} ὅτι οὐ δεῖ τινα Ῥωμαίων ἐνονυχίζεσθαι, μηδὲ ἀγοράζειν τινα τὸν ἐνονυχισθέντα Ῥωμαίων, ἀλλὰ τιμωρεῖσθαι καὶ τὸν ἐνονυχισαντα, καὶ τὸν ἀγοράσαντα, καὶ τὸν συμβολαιογράφον τὸν συγγράψαντα τὸ συμβόλαιον, καὶ τὸν τελώνην τὸν κομισάμενον τέλος τι ὑπὲρ τούτου τιμωρεῖσθαι.

τιμωρεῖσθαι] Ἀνάγνωθι^{v)} καὶ ρμβ. νεαράν. φησὶ γὰρ, εἰ μὲν ἄνδρες εἴεν οἱ ἐνονυχισαντες, ταῦτο τοῦτο παθεῖν, ὃ πεποιήκωσαν, καὶ τὰ πραγματικὰ αὐτῶν τῶ δημοσίου προσκυροῦσθαι, κακείνους ἐν Γύψῳ πέμπεσθαι, καὶ εἶναι ἐκεῖ, μέχρι περιεῖσιν. εἰ δὲ γυναῖκες ὡσι, καὶ αὐτὰς τιμωρεῖσθαι, καὶ τὰ πραγματικὰ αὐτῶν τῶ δημοσίου προσκυροῦσθαι, καὶ εἰς ἐξορίαν πέμπεσθαι. τοὺς δὲ ἐνονυχισθέντας, εἰ δούλοι εἴεν, τῆς ἐλευθερίας τυγχάνειν. ἰστέον δὲ, ὅτι τὸ κεφάλαιον τοῦτο κείται ἐν τοῖς βασιμκοῖς^{w)}. [Sch. i. Fabr. II. 379.]

πς'. Καὶ^{x)} ὅτι ὁ πατὴρ τὸν υἱὸν οὐδὲ πωλεῖν, οὐδὲ δωρεῖσθαι, οὐδὲ ὑποτίθεσθαι, ἢ ἄλλῳ οἰώδη-

LXXX. Nemo fucet aut distrahat purpuram, vel in serico, vel in lana. Qui vero distraherit, eius bona publicantur, et ipse capite punitur. L. 1. C. IV. 40.

Et ne quis purpuram fucet aut distrahat. Qui vero distraherit, eius bona publicantur, et ipse capite punitur.

LXXXI. Similiter et is, qui ex canone publico frumentum emerit aut vendiderit, capitaliter punitur. L. 3. C. ead.

LXXXII. Qui frumentum exercitui missum mercati fuerint, honestiores quidem bonorum amissionem incurrant, viliores autem capitali supplicio subiaceant. L. 4. C. ead.

LXXXIII. Nemo ad Barbaricum transferat vinum, vel oleum, vel garum: neque gustus causa, neque ad usum ipsorum mercatorum. L. 1. C. IV. 41.

Et ne quis ad Barbaricum transferat vinum, vel oleum, vel garum.

LXXXIV. Nemo autem arma vel ferrum vendat. Qui contra ea aliquid fecerit, bona eius publicantur, et ipse capitali supplicio subiicitur. L. 2. C. ead.

Nemo Barbaris sub specie legationis venientibus arma vendat vel facta vel infecta, neque ferrum omnino. Qui contra ea aliquid fecerit, eius bona publicantur, et ipse capitali supplicio subiicitur.

Nemo Barbaris arma vendat facta vel infecta, neque ferrum omnino. Qui vero contra ea aliquid fecerit, eius bona publicantur, et ipse capitali supplicio subiicitur.

LXXXV. Constitutio vetat, ne quisquam Romanus castratur, ne extra solum quidem Romanum: neve quis ullum Romanum castratum emat: sed tam is, qui castravit, quam qui emit, et tabellio, qui eiusmodi instrumentum conscripsit, et publicanus, qui vectigal pro eo suscepit, puniuntur¹⁾. Barbara vero mancipia, quae extra solum Romanum castrata sunt, omnibus negotiatoribus et emere et vendere liceat. L. 2. C. IV. 42.

Item Romanum castrare non licet, neque emere Romanum castratum: sed puniatur tam is, qui castravit, quam qui emit, et tabellio, qui instrumentum conscripsit, et publicanus, qui pro eo vectigal suscepit.

1) puniuntur] Lege et Novellam 142. in qua dicitur: Si quidem viri sunt, qui aliquem castraverunt, id ipsum patiantur, quod fecerunt, et bonis eorum fisco addictis, in Gypsum mittantur, ubi degant, quamdiu vivant. Sin mulieres sint, et ipsae puniantur, et bonis earum fisco addictis, in exilium mittantur. Ipsi vero castrati, si servi fuerint, libertatem consequantur. Sciendum est autem, hoc caput in Basilicis esse positum.

LXXXVI. Item pater filium neque vendere, neque donare, neque pignori dare, neque alio quolibet modo L. 1. C. IV. 43.

a) E Syn. p. 191. habet Fabr. T. II. p. 375. b) In edit. Leuncl. legitur *κατηλενέτω*, quod reprehendit *Labbaeus* Obs. et Emend. in Syn. Basil. Lib. XIX. p. 47. c) E Tipucito. d) E Syn. p. 191. Fabr. T. II. p. 376. Eadem habet Tipucitus, nisi quod omittit verba *ὁμοίως δέ*. e) E Syn. p. 469. habet Fabr. in Addendis T. II. p. 657. Eadem habet Tipucitus, qui incipit, καὶ οἱ ἀγοράσαντες κ. τ. λ. f) ὄντες Syn. Deest apud Tipuc. g) Sic Syn. Tip. *ὑποκείσθωσαν*. h) E Syn. p. 191. Fabr. T. II. p. 376. i) E Tipucito. k) E Syn. p. 191. Fabr. T. II. p. 376. apud quem est cap. 25. h. t. l) E Syn. p. 469. habet Fabr. in Add. T. II. p. 657. m) E Tipucito. Lege *μηδεὶς*. n) E Syn. p. 193. Fabr. T. II. p. 377. sq. Similia habet Balsamon ad Phot. Nomocan. in *Voellii* Bibl. iur. can. T. II. p. 834. qui dicit esse cap. 87. hui. Basil. tit. et libri. o) Sic Syn. Balsamon melius τὸν ἐνονυχισθέντα Ῥωμαίων. p) τὸν Syn. Deest apud Bals. q) τοιοῦτον Syn. Adde τό. Balsamon αὐτοῦ τό. r) Sic Syn. Bals. *ἐξωθεν*. s) E Tipucito. t) Hoc scholium e Syn. p. 194. habet Fabr. T. II. p. 379. u) Libro scilicet LX. Basil. Tit. 51. cap. 67. Fabr. T. VII. p. 845. v) E Tipucito.

ποτε τρόπον ἐκποιεῖν, οὐδὲ προσήματι τῆς τοῦ λαμβάνοντος ἀγνοίας εἰς ἄλλον δύναιται μεταφέρειν.

L. 2.
C. IV. 43.

πζ. 1) * Εἴ τις^{ω)} διὰ τὴν πολλὴν πενίαν καὶ τὴν ἔνδειαν^{χ)}, τῆς τροφῆς ἕνεκεν τὸν βίον ἢ τὴν θυγατέρα πωλήσει^{γ)}, ἔρωται ἢ πρῶσις· ἐπὶ τούτῳ δὲ μόνον ἔρωται, ἐφ' ᾧ τὸν ἀγοράσαντα μὴ ἄλλως ἀναγκάζεσθαι ἀποδοῦναι ταῦτα τὰ πρόσωπα, ἐὰν μὴ ἢ τὸ τίμημα λάβῃ, ὅσον εἰσὶν ἄξια νῦν, ἢ ἀνδράποδον αὐτοῖς ὅμοιον. ἔξεστω γὰρ αὐτῷ τῷ πεπρακότι, ἢ τῷ πραθέντι, ἢ εἴ τιτι δῆποτε ἐτέρῳ, εἰς τὴν ἰδίαν εὐγένειαν αὐτὸν ἐπαναλαβεῖν· μόνον ἐὰν ἢ τὸ τίμημα προσφέρῃ, ὅσον ἰσχύει νῦν ὁ πραθείς^{z)}, ἢ ἀνδράποδον ὑπὲρ τούτου παράσχῃ.^{α)} εἰ γὰρ καὶ πένης ἦν, εἶχε δὲ τὸν τρέφοντα αὐτὸν ὡς διὰ τὸ εὐσεβές, οὐ καλῶς πιπράσκει. ἢ γὰρ διάταξις φησιν, ὡς εἰ μὴ πάντα συνδρομάωσιν, οὐκ ἔρωται ἢ πρῶσις.

2) Καὶ^{β)} περὶ τοῦ, ἐὰν πωλήσῃ τις τὸν βίον ἢ τὴν θυγατέρα διὰ τὴν πολλὴν πενίαν καὶ τὴν ἔνδειαν τῆς τροφῆς.

ὅσον ἰσχύει νῦν ὁ πραθείς] Ἀντὶ^{θ)} ὅσου νῦν εἶσιν ἄξιον ἀξιοῦν καὶ μείζον γινόμενον τὸ πραθέν. [Sch. h. Fabr. II. 379.]

L. 1.
C. IV. 54. πη. Καὶ^{δ)} ὅτι δύναιται συμφωνεῖν ὁ πρῶτης, ἵνα ἐντὸς τοῦδε τοῦ χρόνου εἰ μὴ καταβληθῇ τὸ τίμημα, καὶ ἐκπῆσῃ τῶν ἀρραβῶνων ὁ ἀγοραστής, καὶ ἢ δεσποτεία πρὸς αὐτὸν τὸν πρῶτην ὑποστρέψῃ.

L. 2.
C. eod. πθ. Καὶ περὶ τοῦ, ἐὰν τις πωλήσῃ ἀγρόν, ἐφ' ᾧ ἔξεῖναι αὐτῷ, καὶ εἴσω ἡμεροῦ ἢ καὶ ὀτεδῆποτε παρέχῃν τὸ τίμημα καὶ τὸν ἀγρόν ἀναλαβεῖν, καὶ αὐτὸς ἔτοιμος ἢ παρασχεῖν, τί γίνεται.

L. 3.
C. eod. ι. Καὶ περὶ τοῦ, ἐὰν τις συμφωνήσῃ, ὥστε, εἰ μὴ καταβληθῇ αὐτῷ τὸ ὑπόλοιπον τοῦ τιμήματος, ἀναγόραστον γένηται τὸ πρῶγμα, τί γίνεται, εἰ μὴ παραδέδωκε, ἢ παραδέδωκε τὸ πρῶγμα.

L. 4.
C. eod. ια. Καὶ περὶ τοῦ συμφωνήσαντος, ἀναλύεσθαι τὴν πρῶσιν, εἰ μὴ ἐντὸς τοῦδε τοῦ χρόνου καταβληθῇ τὸ τίμημα· ἐὰν διαπραμοῦσης τῆς προθεσμίας καὶ τοῦ τιμήματος μὴ καταβληθέντος, μὴ ὡς ἀπὸ τοῦ τοιούτου συμφώνου κινήσῃ τὴν περὶ τοῦ πρῶγματος ἀγωγὴν, ἀλλ' ὡς ἐκ τῆς περὶ τοῦ τιμήματος ἀγωγῆς τόκον ἀπαιτήσῃ, οὐκέτι δύναιται ἐκ μεταμελείας χορησασθαι τῷ εἰρημένῳ συμφώνῳ.

L. 5.
C. eod. ιβ. Καὶ περὶ τοῦ, ἐὰν ἐν ἀρχῇ τοῦ συναλλάγματος συμφωνήσῃ ὁ πρῶτης, λαβεῖν τόκους τοῦ μὴ ἐμπροθέσμως καταβαλλομένου τιμήματος, πῶς δύναιται τούτους ἀπαιτεῖν· ἐὰν δὲ μὴ συμφωνήσῃ, μόνον ἀπὸ ὑπερθέσεως ἀπαιτεῖ καὶ ἀπὸ τοῦ ἀγοραστοῦ, καὶ τοῦ ἐγγυητοῦ αὐτοῦ.

L. 6.
C. eod. ιγ. Καὶ περὶ τοῦ πωλήσαντος ἡττονος ἐπὶ τιτι ὄρω τὸ πρῶγμα, πῶς δύναιται παραβαινώμενος περὶ τὰ δόξαντα ἀναδιδόναι τὸ τίμημα, καὶ τὸ πεπραμένον πρῶγμα ἐπαναλαβεῖν.

L. 7.
C. eod. ιδ. Καὶ ὅτι, ἐὰν πωλήσῃ τις, ὥστε ἔξεῖναι αὐτῷ ἕστερον καταβαλεῖν τὸ τίμημα, καὶ ἀναλαβεῖν τὸ πρῶγμα, οὐκ ἀνατρέπεται τὸ τοιοῦτον σύμφωνον. ἐὰν δὲ ὁ δανειστής ζούπητῃ ἐαυτὸν, δύναιται ὁ πρῶτης μετὰ παραγγελίαν σφραγίσαι καὶ ἀποθέσθαι τὸ τίμημα, καὶ οὕτως ἐκδικῆσαι τὸ πρῶγμα.

ω) E Syn. p. 191. Fabr. II. 376. exhibuit. Similia habet Harmenop. Promt. Lib. III. tit. 3. §. 88. χ) Harm. τῆς ἔνδειας. γ) Harm. πωλήσῃ. z) Sic correxi cum Reitz. ad Harm. I. I. not. 140. Fabr. πρῶτης pro πραθείς. Harm. ὅσου νῦν ἄξιον εἶσιν, ἀξιοῦν καὶ μείζον γινόμενον τὸ πραθέν: quod est in Sch. h. Fabr. II. 379. α) Hactenus Harmenop. β) E Tipucito. c) Hoc scholium in Syn. edita non extat. Exhibetur ex Labbaei Obs. ad Syn. Basil. p. 48. δ) E Tipucito L. 1 — 9. C. IV. 54. desumptae sunt.

alienare potest, nec sub praetextu ignorantiae accipientis in alium transferre.

LXXXVII. Si quis propter nimiam paupertatem et egestatem, victus causa filium filiamve vendiderit, valet venditio: sed in hoc tantummodo valet, ut emtor non aliter eas personas reddere cogatur, nisi vel pretium, quanti dignae sint in praesenti, vel mancipium eis simile receperit. Nam et ipsi venditori liceat, vel vendito, vel cuilibet alii, ad ingenuitatem propriam eum repetere: modo si vel pretium offerat, quod nunc valet venditus¹⁾, vel mancipium pro eo praestet. Nam etsi pauper sit, habeat autem, qui cum velut ex pia causa alat, non recte vendit. Ait enim constitutio, nisi omnia concurrant, venditionem non valere.

Et de eo, si quis filium filiamve propter nimiam paupertatem et victus inopiam vendiderit.

1) quod nunc valet venditus] Quanti nunc aestimabitur maior factus, qui distractus est.

LXXXVIII. Venditor pacisci potest, ut nisi intra certum tempus pretium fuerit solutum, emtor arrhas amittat, et dominium ad ipsum venditorem redeat.

LXXXIX. Et de eo, quid fiat, si quis fundum vendiderit, ita ut ipsi vel intra certum tempus, vel quandocunqve pretium praestare et fundum recipere liceat, et ipse praestare pretium paratus sit.

XC. Et de eo, si quis pactus sit, ut, nisi reliquum pretium ei solutum esset, res inempta fieret, quid fiat, si rem non tradiderit, vel tradiderit.

XCI. Et de eo, qui pactus est, ut venditio rescinderetur, nisi intra certum tempus pretium solveretur: si tempore praeterlapso et pretio non soluto, non quasi ex huiusmodi pacto rei vindicationem instituerit, sed actione ex vendito usuras pretii petierit, ex poenitentia uti pacto memorato amplius non potest.

XCII. Et de eo, si initio contractus venditor pactus fuerit, ut pretii iusto tempore non soluti usuras acciperet, quomodo eas exigere possit: quodsi nihil eiusmodi pactus sit, ex mora tantummodo usuras tam ab emtore, quam a fideiussore eius consequitur.

XCIII. Et quomodo is, qui rem sub aliqua conditione minoris vendidit, placitis violatis reddere pretium, et rem venditam repetere possit.

XCIV. Si quis ea lege vendiderit, ut ipsi pretium postea restituere et rem repetere liceret, huiusmodi pactum non rescinditur. Sin autem emtor se subtrahat, venditor denuntiatione facta pretium obsignare et deponere potest, et ita rem vindicare.